

ДО: Г-ЖА ДЕСИСЛАВА ЖЕЛЯЗКОВА
ЗАМ.-КМЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И МЛАДЕЖКИ ДЕЙНОСТИ“

ДО: Г-ЖА ДАНИЕЛА УГРЕНОВА
ДИРЕКЦИЯ „ОБРАЗОВАНИЕ“

С Т А Н О В И Щ Е

ОТ: РАЯ АПОСТОЛОВА

електронен адрес:

Уважаема г-жо Желязкова,
Уважаема г-жо Угренова,

Обръщам се към Вас като гражданка и родител на дете, на което предстои кандидатстване в първи клас през учебната 2026–27 г.

С тревога научих за предложените изменения и допълнения в Наредбата за прием на ученици в първи клас в общинските училища на територията на Столична община, и по-специално за ограничаването на възможността кандидатите да използват постоянен или настоящ адрес според това кой е по-благоприятен за детето.

На първо място, буди сериозно притеснение фактът, че подобна съществена промяна се предлага едва месец преди началото на кандидатстването, а заинтересованите лица могат да реагират в рамките на 14-дневен срок. Този кратък срок създава несигурност, напрежение и объркване за семействата, които вече са планирали своите действия и ще бъдат поставени в ситуация на липса на предвидимост относно приема на децата им.

С изненада се запознах с мотивите към предложението, според които измененията ще възстановят „равнопоставеността между кандидатстващите“ и ще ограничат т.нар. „стратегическо поведение“. Наличието на фиктивни адресни регистрации е реален проблем, който от години създава затруднения както за родителите и учениците, така и за училищните ръководства и общинската администрация. Предлаганите промени обаче няма да прекратят тези практики, а единствено ще изместят във времето тяхното извършване.

Най-сериозно засегнати ще бъдат семействата, чието действително местоживееене е променено в рамките на последните 1–2 години. Моето семейство попада именно в тази хипотеза. Адресната регистрация на детето е променена преди година вследствие на **реална** промяна на местоживееенето ни. Предложените изменения на практика санкционират реални житейски обстоятелства, като създават внушение за недобросъвестност и ограничават свободата на движение в рамките на града.

Обезпокоително е допускането, че родители, които променят адресната си регистрация и тази на детето, се стремят единствено да „заобикалят“ системата. Основният проблем не се корени в поведението на семействата, а в дългогодишните различия в качеството на образователната среда, материалната база, достъпа до занимални, както и в урбанистичното развитие, което не гарантира съпътстваща социална инфраструктура. Вместо да се

предприемат дългосрочни решения, отговорността се прехвърля върху родителите и децата, които търсят достъп до качествено образование.

Ограничаването на правото да се използва по-благоприятният адрес противоречи и на духа на Наредба № 10 от 1 септември 2016 г. за организация на дейностите в училищното образование на МОН, която предвижда при разпределянето по групи да се взема предвид адресът, посочен в заявлението, който е по-благоприятен за ученика.

Предлаганите изменения поражда редица допълнителни притеснения от гледна точка на сигурността и равнопоставеността на гражданите. На първо място, въвеждането на нови правила непосредствено преди началото на приема нарушава принципите на предвидимост и прозрачност, тъй като поставя семействата в ситуация на внезапна промяна на условията за кандидатстване без необходимия преходен период за адаптация. На следващо място, ограничаването на възможността за избор на по-благоприятен адрес е вероятно да доведе не до намаляване, а до увеличаване на възраженията, административните обжалвания и съдебните спорове, породени от усещане за несправедливост. Същевременно мярката е непропорционална, тъй като засяга всички семейства, включително добросъвестните, без да гарантира ефективно ограничаване на злоупотребите. Особено неблагоприятно ще бъдат засегнати сами родители (и особено жени), които сменят жилището си по икономически, социални или житейски причини и които ще се окажат поставени в по-неблагоприятно положение спрямо останалите кандидати.

Предвидените промени не само не решават натрупаните проблеми, но и е малко вероятно да постигнат заявените цели – равнопоставеност, ограничаване на фиктивните регистрации, предвидимост на приема, намаляване на жалбите и повишаване на общественото доверие. С оглед на изложеното настоявам предложените изменения, които ограничават използването на по-благоприятния адрес за детето и избора между постоянен или настоящ адрес, да бъдат отеглени. Решаването на проблема с фиктивните регистрации е необходимо и належащо, но не следва да се постига чрез ограничаване на правата на добросъвестните граждани и чрез поставянето им под общо съмнение за безсъвместно поведение.

Оставам на разположение за допълнителен диалог.

С уважение,
Рая Апостолова

гр. София
19 февруари 2026 г.